

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina veĳja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravljanje se nahajata v Pušni gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 31.

V Ptuj v nedeljo dne 30. julija 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani prijave in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Ne počivajmo!

Maloštevilni slovensko-liberalni glasovi na Koroškem so skoraj potihnilni in le semtertja opojajo še kakšno žalostinko o „tužnem Korošanu“. Istotako je na spodnjem Štajerskem pravi liberalizem premagan; „narodna stranka“ je tako rekoč izdihnila in Spindler joka na njenih razvalinah krvave solzice obupanja. Na Primorskem in v Trstu so slovenski narodnjaki dostojljivo vpognili svoj tilnik v klerikalni jam in tavajo zdaj za ožlindrano Šušteršičevo stinko, kateri so svoj čas tako navdušeno pokazali med noge metali. Tudi Kranjska je popolnoma klerikalna in edino ljubljanski advokat dr. Šušteršič ostane „liberalni divjak“, kar v politiki slovenskega ljudstva seveda nima nobenega pomena.

Dejstvo je torej, da je slovensko ljudstvo vseh deželah danes popolnoma v jarmu strupenega klerikalizma. In človek bi skoraj obupal nad dejstvom! Vsi poizkusi napredne misli so torej izjalovili in liberalne gore so se zvijale v kletnicah, porodile pa niso niti miške... Vse čisto in kdor govori v tujini o slovenskem ljudstvu, ta ga popisuje kot ljudstvo klerikalstva in zaostalosti...

Ali — v politiki ne sme nikdar obupanje zavladati. Kdor vrže sam sebe v koruzo, ta je tudi sam kriv pogina svoje ideje. Napredna misel je mogočna in nesmrtna; njeni nositelji so nastikrat ljudje z najnevarnejšimi napakami in v nepričakovano kratkovidnostjo, — ali misel sama se ne potopi, — ta napredna misel živi in se razvija naprej in se razvija v tisočerihih letih in v naravnem razvitku pridobiva poljanja in naše pokrajine. Ali mislijo slovenski politični duhovniki v resnici, da bodoje udomačili namere srednjega veka s farško nadvlado, s namernimi gromadami in s krvavo inkvizicijo? Ali mislijo res, da bodoje njih plačani in breznamerni agitatorji urednicili večno klerikalno „prejajstvo“? Mi dvomimo, da je klerikalno „prejajstvo“ dr. Šušteršiča, Grafenauerja, Verstovška in Benkovića pristno. In na takih stebrih ne bo bode zgradila palača klerikalnega kraljevstva. Časi pridejo in gredo in v par letih se bo klerikalizmu obrniti...

Liberalne struje med Slovenci so v prvi vrsti krive, da je klerikalizem tako mogočno zadržal. Papirnatih stranke, ki nimajo nobenega stika z ljudstvom samim, ki se porodijo v glavnici tega ali onega „pesnika“, ki ne računajo s človeškimi razmerami, ne bodoje tako vzorno, seveda tudi brezobzirno klerikalno organizacijo pomagale. Kaj so narodnjaki ljudstvu prinesli? Zadolžene posojilnice, politične strovate, ki niso za las boljši od političnih farjev, bankrotne zadruge, narodne „štacunarje“, ki so do pičice podobni klerikalnim „konzumarjem“, učitelje s neverjetno predrznim in protipopolnim nastopanjem, razbijajoče shodov in prepričajoče, polensarke žurnaliste, ki so srečni le v

blatu osebnega boja, — to je nekaj iz zaklada narodnjaške politike! Seveda s takimi sredstvi se ne bode klerikalizma premagalo. In isto tako ne z nedoslednostjo, ki jo opazujemo tako očitno v narodnjaških vrstah. Švigašvaga-strank ne bode ljudstvo nikdar vpoštevalo.

Le v enem so si bili slovenski narodnjaki vedno dosledni: v hujskariji proti nemščini. Vsi narodni „voditelji“, od Hribarja pa do dr. Kukovca so agentrali na dostikrat gnusni način s svojim sovraštvom proti vsemu, kar je bilo le nemštvu prijaznega. To skoziinskoz reakcionarno, deloma pa tudi hudo sebično sovraštvo je gotovo tudi vzrok, da je narodnjaško gibanje mednarodnemu klerikalizmu tako hitro podleglo. Liberalni narodnjaki so ravno pozabili, da je vse, kar je med Slovenci naprednega, izšlo iz nemških virov. Vse napredne ideje, ki so našle v slovenskem ljudstvu le količkaj odmeva, so nemškega vira in te svoje nature ne morejo zatajiti. Zato pa je naša „edna misel med Slovenci le v zvezi z nemštvom mogoča“. To so dokazale zadnje volitve, to pa dokazuje tudi vsa politična zgodovina slovenskega ljudstva.

Tega edino pravega načela pa se je naša „Štajerc“ stranka držala in ga tudi še v naprej zastopa. Ravno zato pa je tudi naša stranka iz zadnjega volilnega boja z lepimi uspehi izšla. Ne grè se tukaj za mandate; ali res je, da smo le v treh volilnih okrajih klerikalcem več kot 2000 glasov vzeli. Naša naprednost je torej uspevala in naše delo je rodilo lepe plodove!

Kdor hoče odslej med Slovenci za racionalno naprednega veljati, ta se bode moral polagamo s temeljnimi idejami naše stranke seznaniti. Za napredno misel med slovenskim ljudstvom bode mo le tedaj kaj koristnega dosegli, kadar se vrže vso narodnjaško hujskarijo čez krov. To je jasna resnica! Verujemo sicer, da gotovim ljudem okoli „Sloge“ in „Narodnega lista“ ta resnica ni posebno prijetna. Verujemo jim, kèr jim je bilo prvaštvo in tudi srbofilsko hujskanje vedno več nego pametno ter koristno narodno delo. Tem zagrižencem seveda ni pomagati. Ali slovensko ljudstvo samo jim je že obrnilo hrbet in v resnici napredno misleči ljudje prihajajo v naš tabor.

Mi pa moramo naprej delati! Popravimo v resnem delu škodljive grebe, ki jih je povzročila le na jeziku napredna narodnjaška stranka! Izobražujmo ljudi, delajmo dan in noč, razkrinkajmo delovanje pravaškega klerikalizma, — in dan zmagè bode prišel tudi v okovih črnega klerikalizma trpečemu slovenskemu ljudstvu!

Politični pregled.

Državni zbor je torej pričel z „delom“. Prvim formalnim sejam so sledile začetne razprave o bančni postavi, ki se jo hoče še pred poletnimi počitnicami rešiti. Obenem se razpravlja o raznih nujnostnih predlogih i. s. v prvi vrsti o predlogu glede krvavih dogodkih pri volitvah v Galiciji. Stranke so zdaj precej jasno svoje stališče napram parlamentu in vladi

pokazale. Nemški krščanski-socialci so združeni s socialisti poskusili prvi naskok na napredno-nemški „Nationalverband“, kar se jim ni posrečilo. Jugoslovani so si ustanovili „Hrvatsko-slovensko zajednico“, v kateri ima zloglasni dr. Šušteršič prvo besedo, h kateri pa so tudi nekateri doslej „liberalni“ slovenski poslanci iz Primorskega stopili. Divjaki so si zavarovali vpliv na ta način, da so se Schönerianci z Rusini in nekaterimi jugoslovanskimi poslanci v eni zvezi združili. Teško pričakovati je, da bi se pred poletnimi počitnicami kaj več nego bančno postavbo sprejelo. Vročina pasjih dni vpliva pač tudi na „delo“ naših preljubljenih „zastopnikov naroda“...

Državni proračun za l. 1911 se je zopet državni zbornici predložil. Skupne zahteve avstrijskega znašajo 2.881.709.143 kron, skupno pokritje pa 2.881.758.772 kron. Torej znaša preostanek 49.629 kron. Skupne potrebščine za 1911 so se torej za 63.512.407 kron zvišale.

Uvoz tujega mesa zlasti z Argentine je nekaterim površnim politikom začetek in konec njih modrosti. Sicer se je z dosedanjim uvozom argentinskega mesa prav malo uspeha doseglo. Meso je namreč premastno, nerabljivo za naše razmere in cena ni posebno nižja. Vsled gotovih pogodb, ki so bile obenem z avstro-ogrske pogodbe sklenjene, se je ta uvoz tujega mesa vstavil. To pa je napravilo v vrstah gotovih devetkrat pametnih mož velikansko razburjenje in pričeli so takoj na vlado streljati, češ da drži ta z „mesnimi oderuhi“ itd. Na tozadnje vprašanje v državnem zboru pa je ministerski predsednik prav krèpko in odločno odgovoril. V njegovem govoru je bila zlasti ocenitev splošnega gospodarskega položaja važna. Minister je pobijal laž, da so kmetje splošne draginje krivi; krive so draginji razne razmere, in nj. tudi visoke plače. Govor je napravil precej dobri vtis. Gotovi ljudje naj bi se odvadli, smatrati kmeta za molzno kravo vseh drugih stanov.

Vznemirljivo zvišanje davkov. Nemški poslanci Marekhl, Wastian, Einspinner, dr. Hofmann i. dr. vložili so v državni zbornici vprašanje na finančnega ministra, ki se tiče letos na Štajerskem tako očitnega zvišanja osebno-dohodninskega davka. Oblastva so ta davek kar zistematično na dvakratno in trikratno svoto dosedanje izmerè zvišala. To občutjio zlasti obrtniki in trgovci. Vršila se je tudi že cela vrsta protestnih zborovanj. Poslanci zahtevajo od vlade, da naj pritožbam ugodi in takemu neumestnemu zviševanju davkov konec napravi.

Armade balkanskih držav. Ni izključeno, da bodoje politične razmere na Balkanu dovedle do vojske. Zanimivo je vsled tega, pregledati številke velikosti armad teh balkanskih držav. V slučaju vojske ima Bulgarija 292.000 mož, 8.900 jezdecev in 720 kanonov; Srbija 100.000 mož, 8.500 jezdecev in 659 kanonov; Črnagora 43.000 mož; Grška 70.000 mož, 3000 jezdecev in 396 kanonov. Vse te štiri države skupaj imajo torej v vojski 500.000 mož, 17.500 jezdecev in 1775 kanonov. Temu nasproti bi stala turška armada, ki ima le v Evropi 450.000 mož, 21.000 jezdecev, 1098 kanonov in 137 mašinskih pušk.